

Платонівські читання

Тези доповідей
Міжнародної
наукової
конференції
пам'яті академіка
Платона Білецького
(1922–1998),
присвячені
60-річчю кафед-
ри ТІМ і 50-річчю
кафедри техніки
і реставрації
творів мистецтва
НАОМА
Київ
2019

50
років
кафедри
рестав-
рації

60
років
кафедри
ТІМ

Міністерство культури України
Національна академія образотворчого мистецтва
і архітектури

СЬОМІ
Платонівські
читання

ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА
ПЛАТОНА БІЛЕЦЬКОГО
(1922–1998)

присвячені 60-річчю кафедри ТІМ
і 50-річчю кафедри техніки і реставрації
творів мистецтва НАОМА

Тези доповідей
Міжнародної наукової
конференції

Київ
2020

УДК 7.072.2(477) (06)
ББК 85.10(4Укр) 0
Д 76

Координатор проекту, упорядник тексту, автор вступного слова
кандидат мистецтвознавства Л.О. Лисенко

Сьомі Платонівські читання. Тези доповідей
Міжнародної наукової конференції. – Київ: Видавництво
Людмила, 2020. – 288 с.: іл.

ISBN

Д76

Матеріали Сьомих Платонівських читань, присвячених 60-річчю кафедри теорії та історії мистецтва і 50-річчю кафедри техніки і реставрації творів мистецтва НАОМА, що відбулися 23 листопада 2019 року в Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури. Проблематика читань охоплює історію образотворчого мистецтва і архітектури України від давнини до сьогодення, а також Сходу і Заходу; методику викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах, інструментарій мистецтвознавця, проблеми сучасної художньої освіти. Учасниками читань були викладачі, співробітники, аспіранти, здобувачі, студенти НАОМА, викладачі, аспіранти, студенти, мистецтвознавці, наукові співробітники, реставратори з художніх, педагогічних і музичних ВУЗів, національних університетів, науково-дослідних інститутів, художніх музеїв, заповідників, наукових бібліотек України (Запоріжжя, Івана-Франківська, Кам'янець-Подільського, Києва, Львова, Мелітополя, Одеси, Харкова, Шостки), Китаю.

УДК 7.072.2(477)(06)
ББК 85.10(4Укр) 0

ISBN

Секція 2. Проблеми вивчення українського мистецтва 20–21 століття. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах. Інструментарій мистецтвознавця. Проблеми сучасної художньої освіти

рішення образу. 2. Вибір та вивчення моделі, її характеру, спілкування з дитиною. 3. Вивчення та аналіз научного матеріалу та мистецтвознавчої літератури. 4. Вивчення пропорцій дитини; схематичні малюнки; копії творів відомих художників за цією темою. 5. Виконання графічних ескізів і начерків з натури, пошук найбільш характерної для даної натури емоції, пози, жестів, пластики. 6. Виконання етюдів в кольорі, пошук виразного пластичного і кольорового рішення. 7. Пошук оптимального формату, дослідження особливостей побудови простору. 8. Стилiзація образу. 9. Створення ескіз-картону. 10. Робота на полотні в техніці олійного живопису.

Виконання даного змістового модуля формує у здобувачів вищої освіти наступні професійні компетентності: формувати емоційно-смісловий задум композиції; виконувати етапи композиційної роботи; володіти технічними і системними прийомами рисунка і живопису; використовувати графічні та живописні технічні і образотворчі елементи композиції; використовувати композиційні прийоми організації картинної площини; гармонійно компоновувати елементи композиції; асоціативно мислити, використовувати символізм художньої мови; втілити задум художніми засобами живопису. Програма навчання на ХГФ педагогічного університету передбачає всебічний розвиток у студентів професійних компетентностей до естетичного навчання та виховання дітей. Проте тема образного відтворення дитинства не входить до академічної програми практичних аудиторних занять з рисунку та живопису; мало фахової літератури. Складність теми дитячого портрету також полягає в мінливості пози, емоційних станів дітей, що вимагає високої швидкості рисунка, ґрунтовних знань анатомії. Саме тому є актуальним розкриття закономірностей процесу самостійної композиційної роботи студентів у дитячому портреті.

50. Леся Міхєєва, аспірантка кафедри графічного дизайну ХДАДМ (наук. керів. Н. Ф. Сбітнєва)

Додаткові візуальні ідентифікатори музичних колективів

Ключові слова: музичний колектив, графічна ідентифікація, візуальний ідентифікатор.

Музичний колектив, незалежно від стилю, в якому працює, має свої особливі характеристики, притаманні лише йому. Як і будь-яка організація чи угруповання, учасники музичного колективу намагаються створити свій неповторний образ, який наряду з їхнім продуктом – музичним

Секція 2. Проблеми вивчення українського мистецтва 20–21 століття. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах. Інструментарій мистецтвознавця. Проблеми сучасної художньої освіти

твором – має виокремити їх в конкурентному середовищі. Візуалізувати образи, які сприймаються позитивно чи негативно, які легко впізнати, які змушують звертати увагу на пропонований продукт, допомагають елементи графічної ідентифікації, до стандартного переліку яких входять: логотип (знак), фірмовий набір кольорів, фірмовий набір шрифтів, корпоративний персонаж (не завжди використовуваний елемент, але теж є частиною візуалізації) та інші візуальні ідентифікатори.

Крім перелічених елементів графічної ідентифікації, можна назвати і кілька додаткових візуальних ідентифікаторів, які притаманні лише музичним колективам чи творчим групам. Наприклад, музичні інструменти, якими користуються музиканти на сцені. Вони можуть стати їхніми ідентифікаторами, що може відобразитися як в назві, так і в логотипі гурту. Серед українських музичних колективів можна навести гурт «Шпильсті кобзарі», де з назви вже зрозумілі очікування того, що можна почути на виступах. Таким же прикладом є київський інструментальний дует «V&V project», який не має усталеного логотипу гурту, але має знак, що складається з двох музичних інструментів – бандури та баяну, перші букви яких і дали назву гурту, хоч і пишуться вони латиницею.

Ще одним додатковим візуальним ідентифікатором музичного колективу є фрікова субкультура, тобто люди, що відрізняються яскравою, нестандартною зовнішністю і/або чудною поведінкою, але здебільшого фрікова субкультура стосується зачісок та одягу. Серед музикантів української сцени доволі багато виконавців, яких в тій чи іншій мірі можна віднести до фрікової субкультури, наприклад, гурт «Воплі Відоплясова», «Onuka», «The Hardkiss», «Vivienne Mort», «ДахаБраха», «ДзиДзьо» чи гурт «ДримбаДаДзига», а деякі гурти впевнено себе позиціонують саме як фріки. Наприклад, фрік-кабаре «Dakh Daughters Band» (Київ) або фріковий гурт «Panivalkova» (Київ), чії виступи дуже яскраво говорять про себе. Фрікова субкультура часто надається ще одним ідентифікатором – make-up, тобто створенням неординарного індивідуального макіяжу чи гриму. Дехто робить це з метою приховати свою особистість, дехто з метою виокремитися серед інших за рахунок незвичного вигляду.

Можна знайти й інші додаткові ідентифікатори музичних колективів, але це швидше за все будуть винятки ніж визначені підходи до їх створення, які можна було б скласти у певну структуру чи класифікувати за якимись ознаками.

Секція 2. Проблеми вивчення українського мистецтва 20–21 століття. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах. Інструментарій мистецтвознавця. Проблеми сучасної художньої освіти

51. Ірина Міщенко, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи НАКККіМ

Образ поета у пластиці буковинських авторів кінця 20 – початку 21 століття

Ключові слова: пластика Буковини, 20–21ст.

Скульптори доволі часто звертаються до виконання робіт, в яких втілено образ творчої особистості загалом та літератора зокрема. Значна частина з них є творами монументального мистецтва, що зумовлює принципи вирішення, а нерідко й передбачає наділення зображуваної особи стандартними рисами хрестоматійного уявлення про ту чи іншу постать. Прикладом цього є численні пам'ятники Т. Шевченку у більшості населених пунктів України.

Саме тому цікаво порівняти, як вирішують подібні завдання автори з різними мистецькими уподобаннями. Для розгляду обрано скульптури чернівецьких художників, створені протягом останніх тридцяти років. Зауважимо, що у Чернівцях на доволі невеликій площі центральної частини міста розміщено п'ять пам'ятників літераторам (О. Кобилянській, Ю. Федьковичу, Т. Шевченкові, М. Емінеску, П. Целану). Традиція створення таких робіт існувала на Буковині від 1907 р., коли перед міським театром було встановлено статую Й.-Ф. Шіллера австрійського скульптора Г. Лайзека. Згодом на цьому місці постав пам'ятник Леніну, а 1983 р. з'явилася академічна за вирішенням скульптура О. Кобилянської (А. Скиба, М. Мірошниченко).

В пам'ятниках пізнішого часу відчутною є не лише відмінна мистецька орієнтація їхніх авторів, а й зміна суспільно-політичної ситуації в країні. Однак поруч зі складними структурами модернового втілення образів П. Целана (І. Салевич, 1992) та Ю. Федьковича (В. Гамаль, 1995) вже 1999 р. у Чернівцях було встановлено цілком традиційний і не в усьому вдалий монумент Т. Шевченку (М. Лисаківський, П. Лемський). А найбільш камерним за вирішенням видається пам'ятник М. Емінеску (Д. Горшковський, 2000).

У доробку буковинських авторів є й станкові твори, в яких художники прагнуть подати не пафосний, а сповнений драматичності образ творчої особистості. Такими є роботи С. Вірсти «Поет (посвята Г. Сковороді)» (2007) та «Посвята М. Бучкові» (2011). Якщо в першій скульптурі узагальнені й замкнені геометризовані форми створюють відчуття виокремлення мислителя з метушні буття, то архітектурно-скульптурна композиція другої вирізняється ледь не готичною експресією.

Буковинська скульптура 1990–2010-х рр. демонструє розмаїття підходів до втілення образу поета – від традиційно-піднесених або дещо сентиментальних до гостро-виразних зображень, в яких відчутними є прояви мистецтва постмодернізму.

Майстренко-Вакуленко Юлія. НАОМА. Київ. Рисунки учнів Мистецької школи Олекси Новаківського з колекції Національного музею ім. А. Шептицького у Львові.....	113
Малинка Петр. НАОМА. Київ. Шелкографія в творчестві Алексея Малинки.....	114
Малік Олексій. ПНПУ ім. К. Ушинського. Одеса. Пленерний живопис, як спосіб збереження культурних та історичних пам'яток України. (на матеріалах пленера «Кам'янська Січ – історична спадщина» травень 2018).....	115
Маркарова Кетевані. Музей-майстерня І. Кавалерідзе. Київ. Творчий спадок засновника династії скульпторів Івана Зноби.....	116
Маслова Тетяна. ПНПУ ім. К. Ушинського. Одеса. Формування професійних компетентностей учителів образотворчого мистецтва в процесі створення художнього образу в портреті.....	117
Міхєєва Леся. ХДАДМ. Харків. Додаткові візуальні ідентифікатори музичних колективів.....	118
Міщенко Ірина. НАКККІМ. Київ. Образ поета у пластиці буковинських авторів кінця 20 – початку 21 століття.....	120
Мхітар'ян Людмила. НАОМА. Київ. Мотив безтурботності у живописі Павла Білика	121
Мячкова Тетяна. НАОМА. Київ. Твори художника А. К. Терещенка у музейних збірках України.....	122
Найденко Вікторія. ХДАДМ. Харків. Символіка кольору в живописі Валентина Грицаненка.....	122
Наумчук Марина. ЛНАМ. Львів. Ключові питання до термінології сучасного художнього текстилю та концептуального мистецтва.....	123
Нестеренко Петро. НАОМА. Київ. Віталій Мітченко – художник подарункової книги.....	124
Нікітін Андрій. НАОМА. Київ. Традиції та досвід професора В. П. Магаляса – художника-лірика.....	125
Носенко Анна. ПНПУ ім. К. Ушинського. Одеса. Вплив монументально-декоративного мистецтва на станкові живописні композиції Наталії Бережної.....	127

Сьомі Платонівські читання.

До 60-річчя кафедри ТІМ і 50-річчя кафедри ТРТМ НАОМА

Тези доповідей Міжнародної наукової конференції.
Київ. 2020

Координатор проекту, упорядник тексту, автор вступного слова:

кандидат мистецтвознавства Л.О. Лисенко

Редагування О.М. Харченко

Макетування І.М. Дудник

Фотографії В.Є. Пітеніна, О.І. Малов

Надруковано в «Видавництво Людмила».

Підписано до друку: Формат: 60x84 1/16 Папір
Друк офсетний. Наклад 100 пр.

Восьмі «Платонівські читання»
мають відбутися 21 листопада 2020 р. у приміщенні
Національної академії образотворчого мистецтва і
архітектури (Київ, Вознесенський узвіз, 20)
Контакт: creagh1954@gmail.com

Інформацію про міжнародну наукову конференцію
«Платонівські читання» можна знайти на сайті:

platonconference.kiev.ua,
де також викладені матеріали і фотографії
семи проведених читань